

	<p style="text-align: center;"><b>СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ</b>  <b>«МИСЛИВСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО ТА</b>  <b>УПРАВЛІННЯ ДИКОЮ ПРИРОДОЮ»</b></p> <p>Ступінь вищої освіти - <b>Магістр</b>          Спеціальність <b>205 Лісове господарство</b>          Освітня програма <b>«Лісове господарство»</b>          Рік навчання <b>2024-2025, семестр 2</b>          Форма навчання <b>денна/заочна</b>          Кількість кредитів <b>ЄКТС 4</b>          Мова викладання <b>українська</b></p>
<p><b>Лектори дисципліни</b></p>	<p>доктор філософії, асис. Гуржій Р. В., к.с.-г.н., доцент Білоус В. М.</p>
<p><b>Контактна інформація лекторів (e-mail)</b></p>	<p>кафедра лісівництва, корпус 1, к. 107,  <a href="mailto:roman.hurzhii@nubip.edu.ua">roman.hurzhii@nubip.edu.ua</a>  <a href="mailto:v.bilous@nubip.edu.ua">v.bilous@nubip.edu.ua</a></p>
<p><b>Сторінка дисципліни в eLearn</b></p>	<p><a href="https://elearn.nubip.edu.ua/mod/page/view.php?id=97360">https://elearn.nubip.edu.ua/mod/page/view.php?id=97360</a></p>

### ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Мисливське господарство та управління дикою природою» спрямована на оволодіння методами вивчення, сталого управління та збереження мисливських ресурсів, ознайомлення зі світовими тенденціями розвитку та впровадження прогресивного досвіду ведення мисливського господарства. За результатами вивчення дисципліни студент повинен знати: структуру мисливської галузі України; видовий склад мисливської фауни України та основні екологічні групи мисливських тварин; світові тенденції розвитку та прогресивний досвід ведення мисливського господарства; історію та перспективи розвитку мисливського господарства в Україні; лісомисливське районування; біологію, екологію та етологію мисливських тварин; засади організації та розвитку мисливського господарства; типологію і бонітування мисливських угідь; основи управління популяціями мисливських тварин; основи мисливського собаківництва; знаряддя, устаткування, технічне забезпечення сучасного мисливського господарства, мисливську зброю та спорядження мисливця; техніку добування мисливських тварин і способи полювання; способи первинного оброблення продукції мисливства; правила мисливської етики, традиції та ритуали; правила техніки безпеки при проведенні полювань, користуванні та зберіганні мисливської зброї; законодавчі та інші нормативно-правові акти з охорони мисливських угідь та збереження мисливської фауни; основи вольєрного розведення мисливських тварин; методіку проведення обліку ресурсів мисливської фауни; способи полювання, техніку добування мисливських тварин; заборонені засоби і способи добування диких тварин; передовий вітчизняний і закордонний досвід щодо ведення мисливського господарства; методи охорони й раціонального використання мисливської фауни, боротьби з браконьерством.

#### **Компетентності навчальної дисципліни:**

##### *інтегральна компетентність (ІК)*

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі лісового та мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

##### *загальні компетентності (ЗК)*

- ЗК 1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;

ЗК 5. Здатність розробляти проекти та управляти ними;

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

*фахові (спеціальні) компетентності (СК)*

СК 1. Здатність критично осмислювати проблеми лісового господарства й дотичні міждисциплінарні проблеми та приймати ефективні рішення щодо їх вирішення.

СК 3. Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства, виконання лісами різнопланових функцій та збільшення площ лісів;

СК 4. Здатність розробляти та реалізовувати поточні та стратегічні плани розвитку підприємств лісової галузі, беручи до уваги ресурси, ризику, а також економічні, правові та екологічні аспекти.

СК 5. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі лісового господарства у широких або мультидисциплінарних контекстах.

### **Програмні результати навчання навчальної дисципліни:**

РН 1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства та є основою для оригінального мислення, забезпечення сталого розвитку та проведення досліджень;

РН 3. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризику та імовірні наслідки рішень;

РН 4. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані;

РН 5. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері лісового господарства та у ширших контекстах, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності;

РН 7. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів та ризиків, а також економічних, правових та екологічних аспектів;

РН 10. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань лісового господарства та дотичних проблем до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;

РН 11. Застосовувати сучасні експериментальні та математичні методи, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач лісового та мисливського господарства.

## **СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

<b>Тема</b>	<b>Години (лекції/ практичні / самостійні)</b>	<b>Результати навчання</b>	<b>Завдання</b>	<b>Оцінювання</b>
<b>Модуль I. Мисливське господарство, мисливська фауна та мисливські угіддя</b>				
Тема 1. Історія та розвиток мисливствознавства	4/4	Знати задачі, зміст, структуру курсу. Структуру мисливської галузі України. Розуміти зв'язок курсу з суміжними дисциплінами.	Підготуватися до лекцій (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в elearn).	

Тема	Години (лекції/ практичні / самостійні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
		Аналізувати перспективи розвитку мисливського господарства в Україні.	Виконати: - практичну роботу	10
Тема 2. Біологічні, екологічні та етологічні особливості основних представників в мисливської фауни	3/6	Знати види мисливських тварин за зовнішніми ознаками та слідами життєдіяльності, статеві-вікову структуру популяцій. Розуміти особливості поширення тварин у лісових масивах Полісся, Лісостепу, гірських лісах Карпат і Криму Аналізувати заходи, спрямовані на обмеження шкідливого впливу ссавців на ліс.	Підготуватися до лекцій (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в elearn). Виконати: - практичну роботу - самостійну роботу	10 10
Тема 3. Мисливські угіддя. Біотехнічні заходи	2/4	Знати основні характеристики мисливських угідь, види біотехнічних заходів. Розуміти особливості влаштування біотехнічних заходів. Аналізувати необхідність влаштування різних видів біотехнічних заходів за різних умов.	Підготуватися до лекцій (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в elearn). Виконати: - практичну роботу	10
Тема 4. Інвентаризація мисливських ресурсів	3/4	Знати методику проведення обліку ресурсів мисливської фауни. Розуміти методи охорони й раціонального використання мисливської фауни, боротьби з браконьєрством. Аналізувати ссавців як вищих представників тваринного світу.	Підготуватися до лекцій (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в elearn). Виконати: - практичну роботу	10
<b>Модульний контроль</b>			Підсумковий тест в ЕНК	50
<b>Всього модуль I</b>				100
<b>Модуль II. Теоретичні та нормативні особливості полювання</b>				
Тема 5. Мисливське спорядження, мисливські трофеї, мисливське собаководство	3/4	Знати основні види мисливських трофеїв та їх цінність. Знати види мисливських собак Розуміти особливості добування мисливських трофеїв, особливості вирощування мисливських собак Аналізувати ефективність використання різних видів мисливського спорядження.	Підготуватися до лекцій (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в elearn). Виконати: - практичну роботу	10
Тема 6. Охорона мисливських ресурсів	4/4	Знати основні охоронні засади тваринного світу. Розуміти особливості структури популяції.	Підготуватися до лекцій (попереднє ознайомлення з	

Тема	Години (лекції/ практичні / самостійні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
		Аналізувати сезонність розмноження та фотоперіодизм, механізми репродуктивної ізоляції, особливості шлюбної поведінки, співвідношення статей.	презентацією та лекцією в elearn).  Виконати: - практичну роботу	10
Тема 7. Рациональне використання мисливських ресурсів	3/2	Знати основні характеристики динаміки чисельності. Розуміти особливості динамічних процесів у популяціях. Аналізувати охоронні заходи щодо збереження різноманіття фауни, приваблення птахів, регулювання чисельності певних видів лісової фауни.	Підготуватися до лекцій (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в elearn).  Виконати: - практичну роботу	10
Тема 8. Управління популяціями копитних тварин у мисливському господарстві	2/2	Знати стратегії відновлення та управління популяціями копитних тварин. Розуміти Особливості формування зимової популяції копитних у мисливських господарствах. Аналізувати естетичне значення фауни лісу та епідемічне значення лісових ссавців і птахів.	Підготуватися до лекцій (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в elearn).  Виконати: - практичну роботу - самостійну роботу	10 10
<b>Модульний контроль</b>			Підсумковий тест в ЕНК	50
<b>Всього модуль II</b>				<b>100</b>
<b>Всього за семестр</b>				<b>70</b>
<b>Екзамен</b>				<b>30</b>
<b>Всього за курс</b>				<b>100</b>

### ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<b>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</b>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). за відсутності таких причин перескладання модулю (наприклад на вищу оцінку) відбувається тільки шляхом усного опитування студента.
<b>Політика щодо академічної доброчесності:</b>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
<b>Політика щодо відвідування:</b>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із дирекцією інституту)

## ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

### РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бондаренко В. Д. Біотехнія: навч. Посібник. Ч. 1. Львів: ІЗМН, 1998. 200 с.; Ч. 2. Львів: ІЗМН, 2002. 352 с.
2. Бондаренко В. Д., Делеган І. В. Мисливствознавство. К.; РН МКВОб, 1993. 197 с.
3. Гайченко В. А., Царик Й. В. Екологія тварин: Навчальний посібник. Херсон : Олді-плюс, Київ : Ліра-К, 2012. 232 с.
4. Лебедева Н.І., Домніч В.І. Методичні рекомендації до лабораторних робіт зі спецкурсу Біологія мисливських тварин. Запоріжжя: ЗНУ, 2006. 62 с.
5. Лебедева Н.І., Петриненко В.В. Методи обліку мисливських тварин. Конспект лекцій. Запоріжжя: ЗНУ, 2008. 62 с.
6. Лебедева Н.І., Петриченко В.В. Біотехнія. Навчально-методичний посібник до лабораторних робіт. Запоріжжя: ЗНУ, 2008. 90 с.
7. Настанова з упорядкування мисливських угідь. Київ, 2002. 113 с.
8. Новицький Р.О. Мисливствознавство. Методичні вказівки для студентів біологічних спеціальностей університету. К.: ДНУ ім. Олесея Гончара, 2009. 30 с.
9. Новицький Р.О., Домніч В.І. Основи мисливствознавства: Навч. посібник. Д.: Артлогос, 2011. 72 с.
10. Петриченко В.В., Лебедева Н.І., Карташова Я.М. Типологія мисливських угідь. Навчальний посібник. Запоріжжя: ЗНУ, 2009. 110 с.
11. Гандзюра В. П. Екологія. К., 2002. 85 с.
12. Глушков М. В. Лось. Экология и управление популяциями. Киров, 2001.
13. Гузій А.І., Поліщук О.Є. Методичні вказівки до розробки дипломного проекту «Лісове мисливствознавство». Житомир, 2005. 96 с.
14. Делеган І. В., Делеган І. І., Делеган І. І. Біологія лісових птахів і звірів. Львів: Поллі, 2005. 600 с.
15. Делеган І. В., Чернявський М. В., Феннич В. С. Перспективи розвитку мисливського господарства в Закарпатті (Практичні рекомендації щодо розвитку мисливського господарства при запровадженні багатофункціонального, наближеного до природи ведення лісового господарства). Івано-Франковськ: Фоліант, 2007. 158 с.
16. Корж О. П. Етологія тварин: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2011. 236 с.
17. Потіш Л.А. Птахи Закарпатської області (анотований список). Львів, 2009. 124 с.

18. Потіш Л.А., Фаринець С.І. Навчально-польова практика з зоології: Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2013. 120 с.
19. Фауна України: охоронні категорії. Довідник / О. Годлевська, І. Парникоза, В. Різун, Г. Фесенко, Ю. Куцоконь, І. Загороднюк, М. Шевченко, Д. Іноземцева. Видання друге, перероблене та доповнене. Київ, 2010. 80 с.
20. Хоєцький П.Б. Вплив кліматичних чинників на чисельність мисливських звірів. Науковий вісник НЛТУ України. 2009. Вип. 19.15. С 239-244.
21. Царик Й.В., Яворський І.П., Шидловський І.В. Хребетні тварини західних областей України. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 52 с. 5.
22. Законодавство України [Електронний ресурс] – <http://zakon.rada.gov.ua>.
23. Закону України «Про мисливське господарство та полювання» від 7 лютого 2017 року N 1832-VIII. – Режим доступу - [http://search.ligazakon.ua/l\\_doc2.nsf/link1/T001478.html](http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T001478.html)
24. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс] – <http://www.nbuv.gov.ua>.
25. Український портал мисливця [Електронний ресурс] – <http://www.hunters.com.ua/blog/pomogaya-prirode>
26. Український сервер мисливця – <http://www.uahunter.com.ua>
27. Урядовий портал [Електронний ресурс] – <http://www.kmu.gov.ua/control/>